EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae swyddogaethau craidd awdurdodau tân ac achub wedi'u nodi yn adrannau 6 i 8 o Ddeddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 ('y Ddeddf'). Y swyddogaethau sy'n gysylltiedig â diogelwch rhag tân, diffodd tân a damweiniau traffig ffyrdd yw'r rhain. Mae adran 9 o'r Ddeddf yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu drwy orchymyn swyddogaethau craidd eraill ynghylch argyfyngau y mae'n rhaid i awdurdodau tân ac achub ddarparu ar eu cyfer. Mae "emergencies" wedi'i ddiffinio yn adran 58 o'r Ddeddf.

Mae'r Gorchymyn hwn yn pennu swyddogaethau sy'n gysylltiedig â'r argyfyngau a ddisgrifir yn erthyglau 2 a 3.

Mae erthygl 2 yn ymdrin ag argyfyngau sy'n ymwneud â halogion cemegol, biolegol, neu ymbelydrol.

Mae erthygl 3 yn ymdrin ag argyfyngau sy'n ymwneud ag adeiledd yn cwympo. Mae'n ymdrin hefyd ag argyfyngau sy'n ymwneud â thrên, tram neu awyren ("argyfyngau trafnidiaeth"), ond nid yw'n gymwys o ran argyfyngau trafnidiaeth onid yw'r digwyddiad yn debyg o ofyn bod awdurdod tân ac achub yn defnyddio adnoddau y tu hwnt i gwmpas ei weithrediadau arferol o ddydd i ddydd. Nid yw'n ofynnol i awdurdodau ddarparu ar gyfer delio ag argyfyngau trafnidiaeth i'r graddau y maent yn ymwneud â thwnnel neu gloddfa yn cwympo.

Mae erthygl 4 yn pennu'r pethau y mae'n rhaid i awdurdodau tân ac achub eu gwneud wrth ddarparu ar gyfer argyfyngau o'r disgrifiadau yn erthygl 2 neu 3.

Pan fo gan awdurdod tân ac achub adnoddau arbenigol, gan gynnwys gweithwyr sydd wedi cael hyfforddiant arbenigol, i'w alluogi i ddelio ag argyfyngau o'r math a ddisgrifir yn y Gorchymyn hwn, a bod argyfwng felly yn digwydd neu'n debyg o ddigwydd yn ardal awdurdod arall, mae erthygl 5 yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod sy'n meddu ar yr adnoddau arbenigol, os gofynnir iddo wneud hynny, ddefnyddio'r adnoddau hynny yn ardal yr awdurdod arall hwnnw i'r graddau y mae'n rhesymol at ddibenion delio â'r argyfwng.

Mae asesiad effaith reoliadol wedi'i baratoi mewn cysylltiad â'r Gorchymyn hwn ac mae ar gael o'r Gangen Tân ac Achub, Yr Is-adran Diogelwch Cymunedol, Llywodraeth Cynulliad Cymru, Rhyd-y-car, Merthyr Tudful, CF48 1UZ (ffôn 01685 729253).